

Holmestrand
kommune

Årsberetning 2020

Holmestrand kommune

Innholdsfortegnelse

1	Kommunedirektørens innledning.....	3
2	Årsberetning	4
2.1	Økonomiske resultater	4
2.2	Koronaåret 2020.....	16
2.3	Økonomiske konsekvenser.....	18
2.4	Hendelser etter balansedagen	19
2.5	Pågående rettstvister.....	20
2.6	Sykefravær	20
2.7	HMS.....	21
2.8	Likestilling	22
2.9	Etisk standard	22
2.10	Anskaffelser 2020	23
2.11	Internkontroll.....	23

1 Kommunedirektørens innledning

«Korona-året» 2020 har vært et spesielt og utfordrende år. At det også sammenfalt med det første driftsåret i ny kommune, har økt den utfordrende situasjonen ytterligere. Vi har søkt å slå sammen, utvikle og bygge ny kommune, samtidig som pandemien har ligget som et lokk over alt vi har gjort og prøvd å gjøre. Jeg kan ikke få rost de ansatte nok, som har stått på, både i de ordinære tjenestene våre, og også i smittesporing, og nå i det siste med vaksinerings. Holmestrand kommune har stått seg godt gjennom dette året.

Det er også gledelig at det endelige regnskapsresultatet ble så godt som det ble, med et netto driftsresultat på 2,42%. Dette er bedre enn minste anbefalte nivå. Jeg vil imidlertid understreke at dette er et urevidert regnskap hvor det kan komme endringer etter at revisjonen har jobbet seg gjennom det. Spesielt vil jeg nevne refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester hvor det er knyttet en del usikkerhet til at de to gamle kommunene hadde ulike rapporteringsmodeller, som gir et relativt stort utslag på refusjonsbeløpet. Det er i regnskapet lagt inn en forventning om at refusjonen i 2020 blir på samme nivå som det de to gamle kommunene fikk til sammen i 2019.

Det er verdt å merke seg at det i stor grad er eksterne forhold som påvirker det økonomiske resultatet i positiv retning; god avkastning på finansplasseringer, lavere pensjonsutgifter, men også et bedre resultat på programområdene og på frie inntekter samlet enn det prognosen tilsa ved 2. tertialrapportering 2020.

Resultatet for Helse og velferd er imidlertid bekymringsfullt, da vi ser at ressursbehovet for pleie- og omsorgstjenester øker raskt – og raskere enn kommunen klarer å dekke over de eksisterende budsjettene. Det er derfor spennende å se resultatet av den pågående gjennomgangen av tjenesteområdet og igangsetting av «Helhetlig innsatstrapp». Jeg har stor tro på at dette arbeidet vil ta oss et langt steg fremover, både med tanke på økonomiske effekter, og ikke minst i forhold til økt kvalitet på tjenestene den enkelte mottar.

Hans Erik Utne
Kommunedirektør

2 Årsberetning

Årsberetningen er en del av kommunedirektørens rapportering til kommunestyret, og ligger som en del av årsrapporten. Årsberetningen er pliktig informasjon etter kommuneloven og tilhørende budsjett- og regnskapsforskrift, og er ment å være utfyllende i forhold til den informasjon som gis i årsregnskapet. Det vises til øvrige kapitler i årsrapporten for mer utfyllende informasjon om kommunens økonomiske resultat og måloppnåelse.

Kommunen er fra 1.1.2020 slått sammen av kommunene Sande og Holmestrand til nye Holmestrand kommune. Dette gjør det utfordrende å vurdere utviklingstrekk og analysere resultatoppnåelse. 2021 vil i stor grad benyttes til å samordne og utvikle felles premisser for økonomistyring og finansforvaltning, samt videreutvikle system for internkontroll og rapportering.

2.1 ØKONOMISKE RESULTATER

§5-4 Bevilgningsoversikt drift (1A)

Bevilgningsoversikt drift (1A)	Regnskap 2020	Rev. Bud 2020	Oppr.bud. 2020
Rammetilskudd	-732 404	-730 672	-697 362
Inntekts- og formueskatt	-685 619	-677 312	-703 868
Eiendomsskatt	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter	-37 419	-38 811	-43 028
Sum generelle driftsinntekter	-1 455 442	-1 446 795	-1 444 258
Sum bevilgninger drift, netto	1 336 594	1 357 339	1 343 525
Avskrivninger	107 391	107 483	77 433
Sum netto driftsutgifter	1 443 985	1 464 822	1 420 958
Brutto driftsresultat	-11 455	18 030	-23 297
Renteinntekter	-11 749	-11 903	-9 903
Utbytter	-1 596	-1 371	-108
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-30 721	-10 000	-10 100
Renteutgifter	38 266	37 763	49 863
Avdrag på lån	77 040	78 625	78 625
Netto finansutgifter	71 239	93 114	108 377
Motpost avskrivninger	-107 391	-107 483	-77 433
Netto driftsresultat	-47 597	3 661	7 647
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0
Overføring til investering	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	13 220	1 167	-6 759
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	32 269	-6 936	-888
Dekning av tidligere års merforbruk	2 108	2 108	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	47 597	-3 661	-7 647
Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0	0

§5-4 del 2 Sum bevilgninger drift (1B)

Sum bevilgninger drift (1B)	Regnskap 2020	Rev. Bud 2020	Oppr.bud. 2020
Strategi og samfunnsutvikling	200 653	211 765	214 356
Oppvekst	560 416	579 455	584 576
Helse og velferd	546 542	488 010	484 747
Teknisk	80 230	90 121	89 996
Felles inntekter og utgifter	-15 654	-10 802	-36 866
Fellesskjema 1A	-98	-270	-270
Sum bevilgninger drift, netto	1 372 089	1 358 279	1 336 539
<i>Herav:</i>			
Netto renteutgifter og inntekter	12	3	3
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	13 921	1 167	-6 759
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	21 562	-230	-230
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 336 594	1 357 339	1 343 525

Resultater på programområdene

De tjenesteproduserende virksomhetene hadde i 2020 et avvik på 18,5 mill. kroner, sett i forhold til budsjett. Tabellen nedenfor viser avvik for det enkelte programområdet i 2020.

Resultater på programområdene	Regnskap 2020	Rev. Bud 2020	Avvik
Strategi og samfunnsutvikling	200 653	211 765	11 112
Oppvekst	560 416	579 455	19 039
Helse og velferd	546 542	488 010	-58 532
Teknisk	80 230	90 121	9 891
Sum bevilgninger drift, netto	1 387 841	1 369 351	-18 490

Strategi og samfunnsutvikling

Korona-pandemien har på noen områder bidratt til et bedre økonomisk resultat. Blant annet er det lavere reiseutgifter, møteutgifter osv. I tillegg har det på enkelte virksomheter ikke vært mulig å utføre tjenestene som normalt. Dette vises spesielt godt innenfor NAV og kultur, hvor mindreforbruket var på henholdsvis knapt 7 mill. kroner og vel 2 mill. kroner. Det var også et mindreforbruk på IKT, som knytter seg både til lisensutgifter og lavere overføring til Jarlsberg IKT enn budsjettet. De fleste forhold som i 2020 ga et mindreforbruk er ekstraordinære hendelser, som det ikke er ventet at vil komme også i 2021.

Oppvekst

På barnehageområdet samlet sett er det et mindreforbruk på vel 12,6 mill. kroner. Mindreforbruk på barnehage felles på knapt 8,4 mill. kroner skyldes flere faktorer; redusert refusjon til private barnehager og barnehager i andre kommuner.

I tillegg er det et samlet mindreforbruk på knapt 4,3 mill. kroner på de kommunale barnehagene. I flere barnehager skyldes dette mindreforbruket færre barn og dermed en reduksjon av lønnsutgiftene. I tillegg har det vært innkjøpsstopp, og de fleste har derfor et positivt avvik på utgifter utover lønn.

Innenfor skoleområdet er det et samlet mindreforbruk på vel 1,2 mill. kroner. Skolene hadde et relativt sett marginalt merforbruk på 1,375 mill. kroner. Dette oppveies av et mindreforbruk på

skole felles på 2,6 mill. kroner, som knytter seg til lavere utgifter til kjøp av skoleplasser i andre kommuner enn budsjettet.

I pedagogisk- psykologisk tjeneste er det et mindreforbruk på knapt 1 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak mindreforbruk på ulike utgiftsposter, innkjøpsstopp, ansettelsesstopp, økt sykepengerefusjon, samt ikke bruk av vikarer ved sykefravær.

Barn, unge og familie fikk et betydelig mindreforbruk på 4,4 mill. kroner. Det er som følge av ubesatte stillinger, refusjon for ressurskrevende tjenester, samt reduksjon av kjøp av tjenester fra andre/kommuner.

Helse og velferd

Det er et betydelig merforbruk innenfor programområdet Helse og velferd. Dette knytter seg hovedsakelig til de tre store tjenesteområdene:

- *Institusjoner*: Samlet merforbruk på de tre bo- og behandlingssentrene er på knapt 10 mill. kroner.
- *Hjemmetjenester*: Samlet merforbruk på 21,6 mill. kroner.
- *Voksenhabilitering*: Samlet merforbruk på 21,1 mill. kroner.

Utviklingen i vedtakstimer som er fattet innenfor disse tjenestene viser en betydelig økning gjennom hele 2020. Dette er en fortsettelse av den økningen som har vært de siste par årene, og medfører at det utføres tjenester som går langt utenfor det vedtatte budsjettet. Det henvises til omtale i årsrapportdelen om Helse og velferd for mer detaljer om dette. Det er i budsjettet tatt høyde for disse økte tjenestebehovene, ved at budsjettet er økt betydelig. Det er imidlertid også vedtatt en betydelig effektivisering.

Teknisk

Det er spesielt tre virksomheter som står for mindreforbruket på nesten 10 mill. kroner. Renhold fikk et mindreforbruk på 1,5 mill. kroner. Mindreforbruket skyldes økt refusjon for sykefravær og mindre bruk av vikarer, grunnet koronasituasjonen med stengte skoler, barnehager og hjemmekontor for administrasjonen.

Eiendom og samferdsel endte med et mindreforbruk på 3,6 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak betydelig større refusjoner av sykepenger enn budsjettet, samt at vakante stillinger har stått ubesatt gjennom året iht. ansettelsesstopp. Et tidligere forventet merforbruk på lønn er redusert ved bruk av fondsmidler til ekstraordinært vedlikehold og mindreforbruk på lønn blir sluttresultatet for virksomheten.

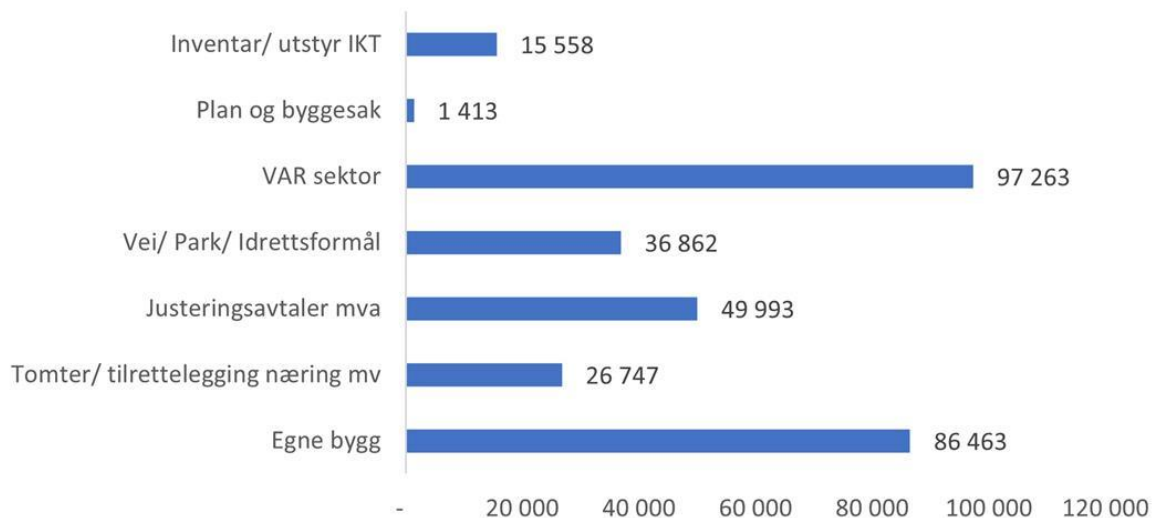
Vann og avløp endte med et mindreforbruk på 5,3 mill. kroner. Dette skyldes et negativt resultat i 2019 som i henhold til selvkost skal dekkes inn senere år. Det er derfor i 2020 inntektsført midler fra fond - noe som gir et samlet mindreforbruk.

I tillegg er det et merforbruk på Plan-, byggesak og landbruk på 0,9 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak lavere gebyrinntekter enn budsjettet.

Investeringer

Investeringsregnskapet for 2020 viser 314,3 mill. kroner i investeringer knyttet til varige driftsmidler. Investeringene fordeler seg etter følgende hovedformål:

Investering etter hovedformål

5-5 Bevilgningsoversikt investering (2A)

Bevilgningsoversikt investering (2A) – tall i 1000 kr	Regnskap 2020	Rev. Bud 2020	Oppr.bud. 2020
Investeringer i varige driftsmidler	314 299	251 771	214 603
Tilskudd til andres investeringer	3 396	2 500	2 500
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	9 822	4 119	0
Utlån av egne midler	0	70 000	70 000
Avdrag på lån	1 499	0	0
Sum investeringsutgifter	329 015	328 390	287 103
Kompensasjon for merverdiavgift	-27 761	-34 070	-28 661
Tilskudd fra andre	-78 700	0	0
Salg av varige driftsmidler	-4 173	-4 173	-163 543
Salg av finansielle anleggsmidler	-169	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-2 178	0	0
Bruk av lån	-206 566	-290 147	-163 494
Sum investeringsinntekter	-319 546	-328 390	-355 698
Videreutlån	95 898	0	0
Bruk av lån til videreutlån	95 898	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	13 303	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	30 907	0	0
Netto utgifter videreutlån	-17 604	0	0
Overføring fra drift	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-17 279	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	0	0	-68 595
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-17 279	0	-68 595
Fremført til inndekning i senere år(udekket beløp)	9 143	0	0

§5-5 Bevilgningsoversikt investering del 2 (2B)

Bevilgningsoversikt investering del 2 (2B) – tall i 1000 kr	Regnskap 2020	Rev. Bud 2020	Oppr.bud. 2020
Strategi og samfunnsutvikling	51 777	51 087	47 468
Oppvekst	46 075	59 905	65 950
Helse og velferd	2 428	6 500	6 500
Teknisk	156 349	129 505	94 685
Fellesskjema 1A	57 671	4 774	0
Investeringer i varige driftsmidler	314 300	251 771	214 603
Tilskudd til andres investeringer			
Tilskudd kirken	2 800	2 500	2 500
Tiltak hovedplan avløp Sande	65	0	0
Overføring av spillemidler	531	0	0
Investeringer i aksjer og andeler			
Egenkapitaltilskudd KLP	4 119	4 119	0
Utlån Gigafib Holding AS	679	0	0
Kjøp og salg av aksjer og andeler	5 024	0	0

§5-8 Balanseregnskapet

Balanseregnskapet – tall i 1000 kr	Regnskap 2020	Regnskap 2019
EIENDELER		
A. ANLEGGSMIDLER	5 484 110	5 064 098
I. Varige driftsmidler	2 922 336	2 716 645
1. Faste eiendommer og anlegg	2 838 357	2 558 990
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	83 979	157 655
II. Finansielle anleggsmidler	477 200	401 739
1. Aksjer og andeler	72 704	59 708
2. Obligasjoner	0	0
3. Utlån	404 495	342 031
III. Immaterielle eiendeler	0	0
IV. Pensjonsmidler	2 084 574	1 945 714
B. OMLØPSMIDLER	936 540	896 885
I. Bankinnskudd og kontanter	148 712	200 186
II. Finansielle omløpsmidler	595 148	490 524
1. Aksjer og andeler	595 148	490 524
2. Obligasjoner	0	0
3. Sertifikater	0	0
4. Derivater	0	0
III. Kortsiktige fordringer	192 680	206 175
1. Kundefordringer	19 205	129 940
2. Andre kortsiktige fordringer	96 480	0
3. Premieavvik	76 995	76 235
Sum eiendeler	6 420 650	5 960 983
EGENKAPITAL OG GJELD		
C. EGENKAPITAL	1 631 174	1 281 170
I. Egenkapital drift	372 554	324 957

Balanseregnskapet – tall i 1000 kr	Regnskap 2020	Regnskap 2019
1. Disposisjonsfond	291 774	256 732
2. Bundne driftsfond	80 780	67 560
3. Merforbruk i driftsregnskapet	0	-2 108
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet	0	2 774
II. Egenkapital investering	233 846	225 710
1. Ubundet investeringsfond	175 464	175 464
2. Bundne investeringsfond	67 525	50 246
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet	-9 143	0
III. Annen egenkapital	1 024 774	730 503
1. Kapitalkonto	1 031 990	737 718
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	-7 215	-7 215
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	0	0
D. LANGSIKTIG GJELD	4 534 743	4 421 320
I. Lån	2 371 698	2 173 392
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	1 791 551	1 813 392
2. Obligasjonslån	120 000	0
3. Sertifikatlån	460 147	360 000
II. Pensjonsforpliktelse	2 163 045	2 247 928
E. KORTSIKTIG GJELD	254 732	258 493
I. Kortsiktig gjeld	254 732	258 493
1. Leverandørgjeld	74 678	0
2. Likviditetsslån	0	0
3. Derivater	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld	180 054	258 493
5. Premieavvik	0	0
Sum egenkapital og gjeld	6 420 650	5 960 983
F. Memoriakonti	0	0
I. Ubrukte lånemidler	-79 826	-92 143
II. Andre memoriakonti	-6 299	-9 406
III. Motkonto for memoriakontiene	86 125	101 549

Balansen viser verdien av kommunens eiendeler per 31.12.2020, og hvordan eiendelene (anleggs- og omløpsmidler) er finansiert med henholdsvis egenkapital og gjeld.

Eiendeler

Anleggsmidler

Tabellen ovenfor viser at verdien av anleggsmidlene har økt med 420 mill. kroner til 5.484,1 mill. kroner fra 31.12.2019 til 31.12.2020. Aktiverte investeringer i faste eiendommer og anlegg med fradrag for avgang og avskrivninger utgjør en økning på 279,4 mill. kroner, mens verdien på utstyr, maskiner og transportmidler har blitt redusert med 73,7 mill. kroner siden 31.12.2019.

Av de finansielle anleggsmidlene utgjør aksjer og andeler omlag 15 pst. av verdiene, og er per 31.12.2020 bokført med 72,7 mill. kroner. Av dette utgjør egenkapitaltilskudd til KLP den største andelen, og er på nær 55,9 mill. kroner. Note nr 5 i regnskapsdokumentet gir en fullstendig oversikt over aksjer og andeler som kommunen besitter per 31.12.2020.

Verdien på utlån står for de resterende 85 pst. av kommunens finansielle anleggsmidler, og er per 31.12.2020 bokført med 404,5 mill. kroner. Kommunens utlån består av sosiale utlån og

startlån, i tillegg til utlån til småbåthavna, Sande golfklubb, Sande menighetscenter, Holmestrand internasjonale Montessoriskole, samt Gigafib Holding AS. Saldo per 31.12.2020 viser 344,1 mill. kroner i startlån samt 48,7 mill. kroner til småbåthavna som tilsammen utgjør 97 pst. av kommunens utlån.

Kommunens pensjonsmidler har økt med 138,9 mill. kroner i løpet av året, og er på 2.084,6 mill. kroner per 31.12.2020.

Omløpsmidler

Omløpsmidlene har økt med nær 18 mill. kroner til 936,5 mill. kroner i løpet av 2020. Mens premieavviket står omtrent uendret fra 2019, er de kortsiktige fordringene blitt redusert med 35,1 mill. kroner. Bankinnskudd per 31.12.2020 viser videre en saldo som er 51,5 mill. kroner lavere enn den var per 31.12.2019, mens verdien på kommunens aksjer og andeler knyttet til finansielle omløpsmidler har økt med 104,6 mill. kroner i løpet av 2020.

Egenkapital og gjeld

Egenkapital

Bokført egenkapital per 31.12.2020 var 1.631,2 mill. kroner, en økning på 350 mill. kroner fra 2019. Av kommunens samlede egenkapital utgjorde disposisjonsfond 291,8 mill. kroner og bundne driftsfond 80,8 mill. kroner, mens ubundne investeringsfond utgjorde 175,5 mill. kroner og bundne investeringsfond utgjorde 67,5 mill. kroner. I tillegg ligger udekket beløp i forbindelse med avslutning av investeringsregnskapet for 2020 som et fratrekk på egenkapitalen med 9,1 mill. kroner. Det anbefales at dette dekkes inn ved behandling av årsregnskapet for 2020, og at udekket beløp dekkes av ubundet investeringsfond.

Felles disposisjonsfond utgjorde 85,3 mill. kroner per 31.12.2020, mens pensjonsfondet utgjorde 88,0 mill. kroner. Bufferfond finans hadde en saldo på 21,1 mill. kroner ved utgangen av 2020. Fondet ble ikke styrket i løpet av året, til tross for en veldig god avkastning.

Per 31.12.2020 stod det 8,1 mill. kroner på bundet fond tilknyttet ubenyttede midler i 2020 knyttet til vedlikeholdsmidler som følge av krisepakke under COVID-19 pandemien, og som skal benyttes i 2021. I tillegg stod det nær 1,9 mill. kroner i kommunalt næringsfond knyttet til COVID-19. Selvkostfondene hadde en saldo på 10,8 mill. kroner, hvorav 8,6 mill. kroner er knyttet til selvkostkalkylen for vannområdet og 2,2 mill. kroner er knyttet til byggesak og eierseksjonering.

Selvkostområdene er underlagt et regelverk om fem års utjevning av selvkostfond og fremførte underskudd. Dette betyr at kommunen innen fem år skal innarbeide overskudd og underskudd tilknyttet selvkostområdet i gebyrgrunnlaget for kommunale avgifter. Svingninger i kommunale avgifter som følge av bruk og avsetning til selvkostfond vil kunne forekomme. Spesielt er dette tilfellet på tidspunkt rundt kommunesammenslåing, der også selvkostfondenes størrelser i de respektive kommunene har vært forskjellig. Det tilstrebes å utvikle så gode rutiner som mulig i forhold til utjevning av selvkostfond, slik at påvirkningen på de kommunale avgiftene stabiliseres over tid. I 2020 har saldoen på fremførbare underskudd blitt redusert med 3,1 mill. kroner til 6,3 mill. kroner per 31.12.2020. De fremførbare underskuddene som kommunen har i balansen per 31.12.2020 er knyttet til selvkostområdene feiing, avløp og renovasjon.

Gjeld

Langsiktig gjeld inkludert pensjonsforpliktelser var ved utgangen av 2020 på 4.534,7 mill. kroner, en økning på 113,4 mill. kroner siden kommunesammenslåingen. Pensjonsforpliktelsen er

reduisert med 84,9 mill. kroner, noe som innebærer at kommunens øvrige gjeld har økt med 198,3 mill. kroner i løpet av året som gikk. Låneopptaket for 2020 ble tatt opp sent på året, og store deler av midlene har blitt plassert som likvide midler via kommunens porteføljeforvalter.

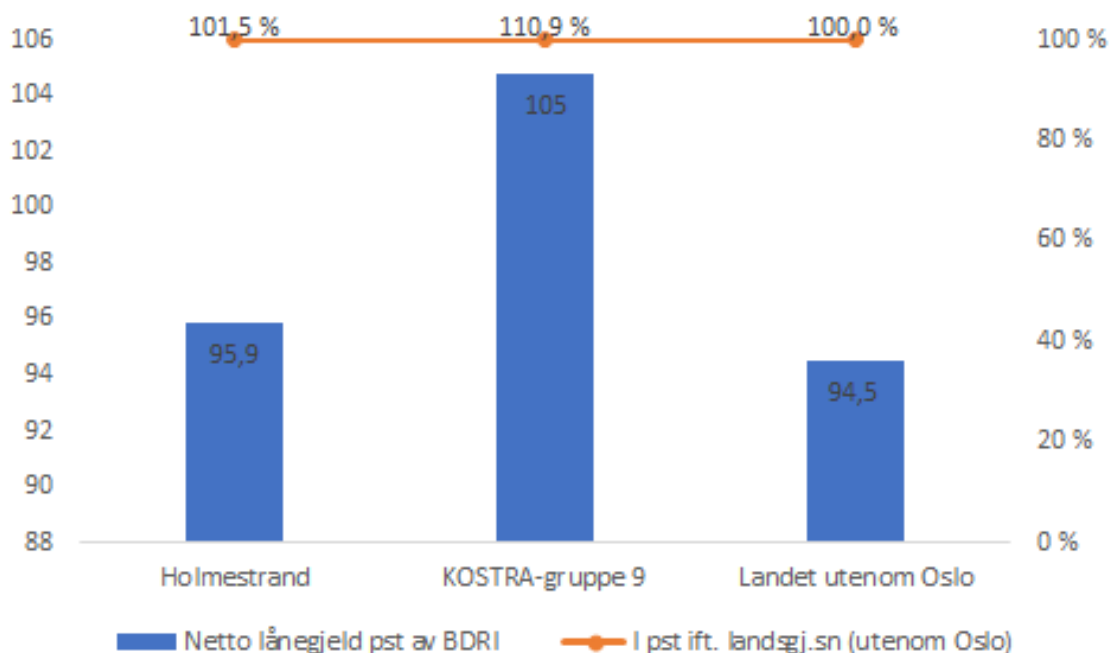
Kommunens kortsiktige gjeld ble i løpet av regnskapsåret 2020 redusert med 25,4 mill. kroner. I 2019 lå leverandørgjelden plassert under annen kortsiktig gjeld. Fra 2020 tilsier nye økonomiforskrifter at leverandørgjeld skal synliggjøres på egen linje i balansen, noe som gjør at disse balansepostene ser ut til å ha hatt større endringer enn hva som er faktisk tilfelle - og at de må sees i en sammenheng.

Utvikling lånegjeld

Kommunens lånegjeld med fratrukket pensjon, utlån og ubrukte lånemidler var ved utgangen av 2020 på 1.887,4 mill. kroner, noe som er en økning på 148,2 mill. kroner fra foregående år.

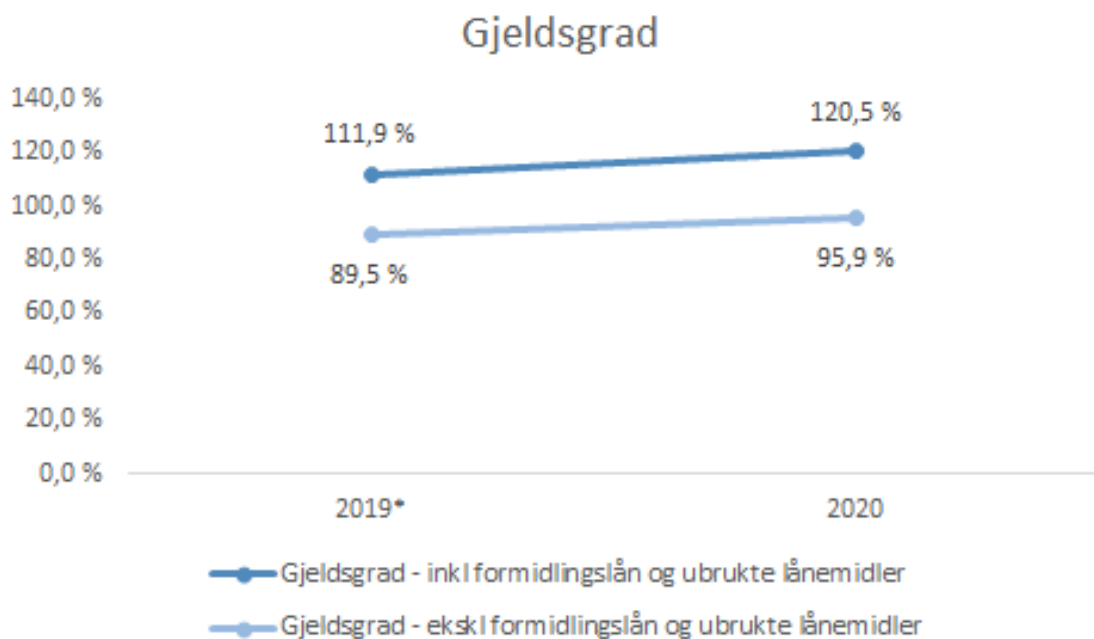
Beløp i 1000	2020	2019
Netto lånegjeld	1 887 377	1 739 219

Netto lånegjeld per innbygger er per 31.12.2020 på 75.462 kroner. Kommunens handlingsregel for netto lånegjeld er at denne ikke skal overstige 75 pst. av brutto driftsinntekter. Per 31.12.2020 var dette nøkkeltallet på 95,9 pst. i Holmestrand kommune. Figuren nedenfor viser netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter, sett i forhold til landsgjennomsnittet. Tallene er hentet fra foreløpige KOSTRA-tall per 15.03.2021, og baserer seg på ikke-reviderte regnskapstall.

Etter kommuneloven gis kommunene anledning til å lånefinansiere utgifter i investeringsregnskapet. Rente- og avdragsutgifter må imidlertid finansieres av inntektene i driftsregnskapet. Da det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det nyttig å se hvordan lånegjelden utvikler seg i forhold til driftsinntektene. I og med at 2020 er det første driftsåret for nye Holmestrand er det i grafen nedenfor gjort en sammenstilling av nivåene i de gamle

kommunene i 2019.

*Nøkkeltallet for 2019 består av sammenstilte tall for henholdsvis Sande og Holmestrand kommuner.

Langsiktig gjeld i pst. av brutto driftsinntekter gir uttrykk for kommunens gjeldsbelastning, og er noe av det mest brukte nøkkeltallet i forhold til kommuneøkonomi. Nøkkeltallet sier noe om både kommunens soliditet og finansieringsstruktur. Målet kalles også gjeldsgrad, men må ikke forveksles med det mer tradisjonelle målet for gjeldsgrad, som er langsiktig gjeld sett i forhold til total kapital.

Med netto lånegjeld henvises det her til netto lånegjeld slik det er definert i KOSTRA, dvs. langsiktig gjeld korrigert for pensjon, utlån og ubrukte lånemidler. Gjeldsgraden viser forholdet mellom brutto lånegjeld og driftsinntekter eksklusiv finansinntekter og er et nøkkeltall for kommunens økonomiske handlefrihet.

Gjeldsgraden inklusiv formidlingslån og ubrukte lånemidler var 120,5 pst. per 31.12.2020. Eksklusiv formidlingslån og ubrukte lånemidler var gjeldsgraden 95,9 pst.

Likviditetsanalyse

For å foreta en best mulig likviditetsanalyse, er det nødvendig å korrigere balansen for enkelte forhold som påvirker kommunens økonomiske stilling. Figuren nedenfor viser derfor en korrigert balanse, og danner grunnlaget for den økonomiske analysen som redegjøres for videre i dette kapittelet.

Inkludert i anleggsmidlene, ligger midler til videre utlån. Neste års avdrag bør likviditetsmessig vurderes som omløpsmidler, da dette er midler som nedbetales innen de neste 12 månedene. I oppstillingen er det brukt budsjetterte avdrag på kommunens formidlingslån som gjenstand for

korrigerer.

I oppstillingen som viser kommunens eiendeler, finner man bundne selvkostfond tilknyttet kommunale selvkostområder (eks. vann, avløp, renovasjon, byggesak). Dette er innkrevede gebyrer som har vært høyere enn kommunens etterkalkyler på de respektive selvkostområdene, og som kommunen etter forskrift «skylder» innbyggerne sine i form av lavere gebyrer senere år.

Dersom man følger dette resonnementet, bør ikke midlene egentlig betraktes som kommunens eiendel, men som et lån fra kommunens innbyggere - og bør likviditetsmessig omklassifiseres som gjeld. Neste års budsjetterte bruk av selvkostfond klassifiseres som kortsiktig gjeld, mens resten av fondene klassifiseres som langsiktig gjeld.

Ubenyttet kassekreditt hos kommunens bankforbindelse er en rettighet som kommunen har, men som stort sett ikke blir benyttet. Muligheten til å trekke på kassekreditten gjenspeiler likevel en handlefrihet i forhold til likviditet som bør synliggjøres i en likviditetsanalyse. Kommunen har en kassekreditt på 30,0 mill. kroner som til enhver tid representerer ledig likviditet. Omløpsmidlene må derfor korrigeres for dette forholdet. Det samme må kortsiktig gjeld.

	Regnskap 2020	Regnskap 2019	Endring
(A) Anleggsmidler	5 484 110	5 064 098	420 012
Neste års avdrag startlån	-3 000	-3 000	0
Korrigerede anleggsmidler	5 481 110	5 061 098	420 012
(B) Omløpsmidler	936 540	918 558	17 982
Premieavvik	-76 995	-76 235	-760
Neste års avdrag startlån	3 000	3 000	0
Ubenyttet kassekreditt	30 000	30 000	0
Korrigerede omløpsmidler	892 545	875 323	17 222
SUM Korrigerede eiendeler	6 373 655	5 936 421	437 234
			0
(C) Egenkapital Kap. 2.5	1 631 174	1 281 170	350 004
VAR-fond klassifisert som gjeld	10 806	9 810	996
Premieavvik	-76 995	-76 235	-760
Korrigert egenkapital	1 564 985	1 214 745	350 240
Langsiktig gjeld Kap. 2.4	4 534 743	4 421 320	113 424
Neste års avdrag	-90 710	-78 625	-12 085
Andel selvkostfond langsiktig gjeld	-7 242	-6 510	-732
Korrigert langsiktig gjeld	4 436 791	4 336 185	100 606
Kortsiktig gjeld Kap. 2.3	254 732	280 165	-25 433
Neste års avdrag	90 710	78 625	12 085
Andel selvkostfond langsiktig gjeld	-3 564	-3 300	-264
Ubenyttet kassekreditt	30 000	30 000	0
Korrigert kortsiktig gjeld	371 878	385 490	-13 612
SUM Korrigert egenkapital og gjeld	6 373 655	5 936 421	437 234

Soliditet

Soliditet er et finansielt nøkkeltall som angir hvor solid kommunens balanse er, dvs. i hvor stor grad kommunen er i stand til å gjøre opp sine forpliktelser til forfall. Et av de vanligste soliditetsmålene er egenkapitalandelen. De eiendeler som ikke er finansiert med egenkapital finansieres med såkalt fremmedkapital eller gjeld. Egenkapitalens størrelse i forhold til

kommunens øvrige kapital beskriver dermed kommunens langsiktige betalingsevne. Begrepet soliditet kan forklare organisasjoners evne til å tåle tap, da soliditeten viser hvor lenge man kan opprettholde et negativt resultat før man går konkurs, evt. hvor stort trykk som tåles uten påvirkning på driften uten at det tas vesentlig finansiell risiko. Kommuner kan imidlertid ikke gå konkurs. Soliditeten viser også hvor mye av eiendelene som kan gå tapt før kreditors fordringer kommer i fare. Både gjeldsgraden og egenkapitalprosenten gir informasjon om soliditeten.

Egenkapitalprosenten gir informasjon om hvor stor andel av kommunens samlede eiendeler som er finansiert med egenkapital. Jo høyere egenkapitalprosent, desto bedre er soliditeten. En normal tommelfingerregel er at egenkapitalen bør ligge på rundt 30 %.

Man kan imidlertid spørre seg om tilsvarende vil gjelde for en kommune. Uansett må en kommune ikke påta seg vesentlig finansiell risiko, og må være i stand til å betale sine forpliktelser til enhver tid. Hva som ligger i begrepet vesentlig finansiell risiko vil være gjenstand for diskusjon, men dersom tjenesteproduksjonen påvirkes av den finansielle risikoen som tas vil dette være tegn på dårlig soliditet.

Betydelige låneopptak over tid vil forverre soliditeten. For Holmestrand kommune har egenkapitalprosenten økt fra 20,5 pst. til 24,6 pst. i løpet av 2020. Kommunen ligger sånn sett i nedre grense i forhold til anbefalt nivå, og oppgangen for 2020 skyldes i stor grad god likviditet på slutten av året som følge av låneopptak i desember.

Likviditetsvurdering

Likviditeten i kommunen er preget av store variasjoner gjennom året. Kommunen må ha en viss likvid beholdning for å håndtere tidsforskjeller mellom inn- og utbetalinger, og dermed sikre at kommunen er i stand til å utføre sine betalingsforpliktelser til forfall. Størrelsen på denne beholdningen vil være avhengig av størrelsen på variasjonen i likviditetsbeholdningen.

Fordi noen omløpsmidler er mer likvide enn andre, er det vanlig å skille mellom mest likvide og minst likvide omløpsmidler. De mest likvide omløpsmidlene er midler som kan omgjøres til betalingsmidler innen tre måneder, og omfatter betalingsmidler og kundefordringer. Holmestrand kommune har også aksjer kategorisert som finansielle omløpsmidler, som også inngår i de mest likvide omløpsmidlene.

De minst likvide omløpsmidlene er til gjengjeld andre fordringer og eventuelle premieavvik, som er midler som først kan omgjøres til betalingsmidler i løpet av tre til tolv måneder. Holmestrand kommune har per dags dato 77,0 mill. kroner i premieavvik klassifisert som omløpsmidler.

	Regnskap 2020	Regnskap 2019	Endring
(B) Omløpsmidler Kap.2.1	936 540	918 558	17 982
Premieavvik	-76 995	-76 235	-760
Neste års avdrag startlån	3 000	3 000	0
Ubenyttet kassekreditt	30 000	30 000	0
Mest likvide omløpsmidler	892 545	875 323	17 222
Minst likvide omløpsmidler	76 995	76 235	760
Korrigerte omløpsmidler	892 545	875 323	17 222
			0
Betalingsmidler	148 712	151 613	-2 900
Ubenyttet kassekreditt	30 000	30 000	0
Grunnlag likviditetsgrad 3	178 712	181 613	-2 900

Arbeidskapitalen viser kommunens handlefrihet og evne til å møte betalingsforpliktelser etter at kortsiktig gjeld er dekket. Arbeidskapitalen har økt med 3,6 mill. kr fra 31.12.2019 til 31.12.2020, jf. tabellen under.

Balansen inneholder egenkapital til vedtatte investeringsprosjekter. Dette er midler som ikke kan nyttes til å dekke ordinære driftsutgifter, og arbeidskapitalen bør derfor korrigeres for ubrukte lånemidler og fondsmidler til investeringer. En slik korreksjon medfører at man får frem nøkkeltallet driftslikviditet. Driftslikviditeten viser kommunens evne til å dekke løpende driftsutgifter uten å måtte "låne" midler fra investeringsfond eller ubrukte lånemidler for å dekke løpende forpliktelser.

Trekkes bundne fond fra driftslikvidene kan vi se at kommunen har redusert sine likvider for ordinær drift med 15,6 mill. kroner fra 31.12.2019 til 31.12.2020.

Likviditetsgrad 1 tar utgangspunkt i omløpsmidlene sett i forhold til kortsiktig gjeld. Anbefalt er at nøkkeltallet er større enn 2 fordi noen av omløpsmidlene er mindre likvide. Likviditetsgrad 1 i Holmestrand er 2,4 i 2020, og ligger dermed innenfor anbefalt nivå.

Likviditetsgrad 2 tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene, jfr. tabellen ovenfor. Nøkkeltallet bør være større enn 1. Likviditetsgrad 2 i Holmestrand er 2,4 i 2020. Når man ser på korrigert balanse, er det ikke forskjell mellom likviditetsgrad 1 og 2 for 2020. Dette henger sammen med at det for 2020 kun er premieavviket som påvirker de minst likvide omløpsmidlene da kommunen ikke har andre fordringer enn kundefordringer, og at premieavviket allerede er korrigert bort i den korrigerende oppstillingen.

Likviditetsgrad 3 kalles for kontantgraden, og viser hvorvidt tilgjengelige kontanter på bok samt evt. ubenyttet kassekreditt alene kan dekke kommunens betalingsforpliktelser (kortsiktig gjeld). Nøkkeltallet bør være større enn 0,3. Pr. 31.12.2020 var likviditetsgraden 0,5, og er uendret fra 31.12.2019. Forskjellen mellom likviditetsgrad 3 og de to andre likviditetsgradene, er at også kortsiktige fordringer i tillegg til finansielle omløpsmidler er trukket ut og at det kun er midler på bok som vurderes opp mot kommunens kortsiktige gjeld.

Likviditetsutvikling	2020	2019
Omløpsmidler	892 545	875 323
Kortsiktig gjeld	371 878	385 490
Arbeidskapital	1 264 423	1 260 813
<i>Heftelser på arbeidskapitalen:</i>		
Ubrukte lånemidler til investeringer	-79 826	-92 143
Ubundne/ bundne fond investeringer	-242 989	-225 710
Driftslikvider	941 608	942 960
Bundne driftsfond ekskl. VAR-fond	-70 970	-56 754
Likvider for ordinær drift	870 638	886 206
Arbeidskapital i % av driftsinntektene	64,3	64,9
Likviditetsgrad 1	2,4	2,3
Likviditetsgrad 2	2,4	2,3
Likviditetsgrad 3	0,5	0,5

2.2 KORONAÅRET 2020

2020 har i stor grad vært preget av Covid-19-pandemien. Pandemien har hatt stor påvirkning på jobbhverdagen til alle ansatte i Holmestrand kommune. Alle har måttet forholde seg til en til tider uforutsigbar hverdag, der vekslende smittetrykk i samfunnet har krevd ulike forhåndsregler. Mange ansatte har utført andre oppgaver enn det de vanligvis gjør, og alle har måttet håndtere koronarelaterte utfordringer i tillegg til de daglige oppgavene. Dette har vært en krevende balansegang.

Smittevernstiltak har ført til at de som har hatt mulighet, har utført arbeidet hjemmefra og det har vært restriksjoner rundt fysiske møter. Møter har i stor grad foregått via digitale plattformer. Dette har utfordret kommunens samhandlingsarenaer, men samtidig ført til en enorm økning i samhandling via digitale plattformer. En positiv effekt av dette, er at den digitale kompetansen har økt. Dette er kunnskap og ferdigheter kommunen vil nyte godt av fremover.

En helt avgjørende faktor for at Holmestrand kommune har kommet igjennom korona-året på en god måte, er den fleksibiliteten og innsatsviljen som alle ansatte har vist. Både ledere og medarbeidere har stått på og vist en imponerende kapasitet og omstillingsdyktighet, der eksempelvis oppgaver, arbeidstid, retningslinjer og tiltak stadig har endret seg og påvirket hverdagen. Samarbeidet mellom ledere, tillitsvalgte og vernetjeneste har også vært en avgjørende suksessfaktor. Alle parter har hatt ett felles mål – bidra etter aller beste evne slik at Holmestrand kommune kommer seg igjennom krisen på best mulig måte, og slik at kommunens innbyggere, til tross for en krevende pandemi, allikevel opplever at gode tjenester leveres.

Beredskapsarbeidet

Det følger av Sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt at kommunene skal kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, og legge kartleggingen til grunn for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. En risiko – og sårbarhetsanalyse, ROS-analyse, som samlet hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i den nye kommunen ble lagt fram for politisk behandling i februar. Blant hendelsene var pandemi. Bare uker etter var kommunen og resten av Norge rammet av koronapandemien.

Pandemien

Det er gjort en enorm innsats i alle deler av kommunen for å håndtere den til stadighet skiftende situasjonen. Beredskap er nå et kjent begrep. Kommunens kriseledelse er godt trent, og har gjennomført mellom 3 og 7 ukentlige møter. Hele resten av organisasjonen er også godt forberedt på å kunne håndtere raske endringer. Blant mange tiltak kan nevnes at det er laget planer for at skoler og barnehager skal kunne gå fram og tilbake mellom tiltaksnivå, planer for håndtering av smitte ved institusjoner, avdelinger osv, kontinuitetsplaner, opprettet en egen test-stasjon, egen vaksinerings-stasjon, og et eget lager for smittevernutstyr. Pandemien har gitt mange utfordringer, men også læring og trening i å tenke og jobbe med beredskap.

ROS-analyser, planer og øvelser

Overordnet ROS-analyse for kommunen ble sammen med overordnet beredskapsplan, og helse- og sosial beredskapsplan godkjent av kommunestyret i februar. Operativ beredskapsplan og varslingsplan kom etter hvert også på plass. Kommuneoverlegene oppdaterte smittevernplanen, og det ble samarbeidet med beredskapskoordinator om å oppdatere pandemiplanen. Kommunens virksomheter har laget egne kontinuitetsplaner som er knyttet opp mot pandemien, men som også kan benyttes ved andre hendelser. På høsten startet arbeidet med kommunens miljørisikoanalyse som skal ende opp i en beredskapsplan for håndtering av hendelser med akutt forurensning. Arbeid med oppdatering av kommunens ros-analyse og planverk for bortfall av drikkevann er også startet opp. Det er ikke gjennomført så mange samarbeids øvelser på tvers av kommunens organisasjoner i løpet av året da pandemien har gitt trening og erfaring med håndtering av ulike utfordringer på løpende bånd. Kommunens mange virksomheter har gjennomført årlige øvelser i tråd med sine egne planer i den grad det har vært mulig under pandemien.

Hendelser

I løpet av februar og mars var det gjentatte ganger springflo i kommunen. Dette kan medføre stengning av moloen ut til Bjerkøya. Det ble derfor ført tilsyn med denne, og befolkningen ble varslet. Det forekom i det samme tidsrommet litt uklare trusler om skoleskyting. Politiet bisto med å avdekke at det ikke var så farlig som det kunne se ut til. Skolene håndterte dette på en god måte. Et par mindre hendelser med forurensning i bekker ble meldt inn, samt et noe større utslipp i Holmestrand småbåthavn. Her bistod brannvesenet med lenser og en minioptaker. Det er også meldt inn et par mindre leirskred der Norges Vassdrag – og Energidirektorat, NVE, har bistått med vurdering og rådgivning.

Beredskapsrådet

Kommunen inviterte medlemmer av det kommunale beredskapsrådet til informasjonsmøter tre ganger i løpet av fjoråret. Det ble informert om status for kommunens arbeid med pandemien, og orientert om andre beredskapsrelaterte tema. De frivillige organisasjonene som deltar her gjør en uvurderlig innsats ved kommunens vaksinasjonsstasjon i idrettshallene på Gjøklep.

Tilsyn

Statsforvalteren var på tilsyn på beredskapsområdet i oktober. Beredskapsplaner for den nye kommunen supplert med planer fra tidligere Holmestrand og Sande kommuner ble lagt fram. Statsforvalteren påpekte etter tilsynet manglende oppfølging av to krav som det jobbes med å rette opp.

Samarbeidsforum Beredskap

Beredskapskoordinatorene i de tidligere Vestfold-fylkene har videreført samarbeidsforumet som var godt etablert før flere av kommunene slo seg sammen. Siden alle kommunene er rammet av samme pandemi, har det vært mye nyttig utveksling av informasjon og kunnskap gjennom møter og epost-diskusjoner. De samme beredskapskoordinatorene har også et forum med Sykehuset i Vestfold HF. Det ble ikke tid til mer enn ett møte i løpet av fjoråret. Der var fokuset prosedyre for at kommunene kan ta imot pasienter dersom sykehuset raskt skulle ha behov for å tømme en avdeling.

Nødnett

I løpet av 2020 ble nødnettradioene som er plassert ut på alle fastlegekontorene, Sande bo- og behandlingssenter, og hjemmetjenesten, byttet ut med nye og oppgraderte radioer. Disse skal nå være knyttet opp mot legevakt i Tønsberg og Drammen, samt AMK i Tønsberg. Kommunens radioer som er beregnet for bruk innenfor beredskapsfeltet er også oppgradert for ny kommune. Statsforvalteren arrangerer månedlige øvelser med bruk av nødnett-terminaler der beredskapskoordinator deltar.

2.3 ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Holmestrand kommune mottok i 2020 34,2 mill. kroner i rammetilskudd gjennom inntektssystemet tilknyttet koronapandemien. Totalt er det i 2020 regnskapsført nær 40,5 mill. kroner i direkte utgifter samt mindreinntekter knyttet til pandemien i kommunens virksomheter. Dette gir et avvik på 6,3 mill. kroner som kommunen ikke har fått kompensert, og som derfor påvirker regnskapsresultatet for 2020.

Når regjeringen regner på hvorvidt kommunene er kompensert for utgifter som er påløpt i forbindelse med pandemien, regnes også inn effekt av redusert arbeidsgiveravgift for 3. termin samt redusert lønns- og prisvekst sett i forhold til det som ble lagt til grunn i statens estimater og beregningsforutsetninger i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet for 2020, herunder overføringene til kommunesektoren. For Holmestrand kommune utgjorde redusert arbeidsgiveravgift alene ca. 8,0 mill. kroner i 2020.

I tillegg blir det lagt vekt på at lønnsoppgjøret for 2020 ble vesentlig lavere enn hva som opprinnelig ble lagt til grunn. Når statsforvalteren regner effekt for redusert lønnsoppgjør for Holmestrand kommune, har det i forbindelse med koronarapporteringen fra Holmestrand kommune blitt lagt til grunn en effekt på 14,2 mill. kroner. Sammen med redusert arbeidsgiveravgift vil dette i så fall innebære reduserte kostnader på tilsammen 22,2 mill. kroner.

Når det gjelder skattesvikt som følge av pandemien, er det noe vanskelig å si hvor stor andel av en eventuell skattesvikt som gjelder pandemien og hva som evt. har andre årsaker. Totalt sett fikk Holmestrand kommune en skatteinntekt som var 18,2 mill. kroner lavere enn hva som opprinnelig ble budsjettet med. Budsjettet ble imidlertid nedjustert gjennom året, og endte til slutt opp på et nivå som var 8,3 mill. kroner høyere enn revidert budsjett. Totalt ble det inntektsført skatt og rammetilskudd som var 10,0 mill. kroner høyere enn revidert budsjett.

Korrigerer man imidlertid for at 34,2 mill. kroner av disse var øremerket utgifter til koronapandemien og sammenligner regnskapsnivået med opprinnelig budsjett, som var basert på KS' prognosemodell for skatt og rammetilskudd ved fremleggelsen av statsbudsjettet for

2020, er det inntektsført skatt- og rammetilskudd som ligger på et nivå som er 17,4 mill. kroner lavere enn det som opprinnelig ble lagt til grunn at kommunen ville motta for 2020.

Til sammen utgjør direkte utgifter/ mindreinntekter, lavere kostnader til lønnsoppgjør og arbeidsgiveravgift, samt sannsynliggjorte mindreinntekter ift. skatteinntekter 35,7 mill. kroner. Utgiftene kommunen har hatt til pandemien er dermed mer eller mindre kompensert gjennom inntektssystemet i 2020. Antakelig er det også påløpt noen kostnader i driftsregnskapet som ikke er tilstrekkelig merket, og som dermed ikke er med i denne oversikten.

Holmestrand kommune mottok i 2020 dessuten 2,1 mill. kroner i støtte til næringslivet i forhold til covid-19. Midlene er fordelt fra Fylkeskommunen, og er rapporteringspliktig. Ved årets slutt ble nær 1,9 mill. kroner av disse overført til bundet fond for disponering i 2021. Det er innvilget støtte på 2,1 mill. kroner til prosjekter søkt om fra næringslivet, og denne støtten utbetales fortløpende etter som prosjektene realiseres.

I tillegg mottok kommunen 11,2 mill. kroner i en såkalt vedlikeholdspakke tilknyttet koronapandemien, som er gitt kommunene som et finanspolitisk virkemiddel for å bidra til å holde aktiviteten oppe under pandemien. Ved årsskiftet var det benyttet 3,1 mill. kroner av tilskuddet, mens de resterende 8,1 mill. kronene ble avsatt til bundet fond.

2.4 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Etter at regnskapet for 2020 ble avsluttet, viser foreløpige beregninger for ressursinnsats knyttet til tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester at kommunens ressursinnsats er lavere enn hva som ble lagt til grunn i forbindelse med avsetningen for 2020.

Tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester følger et regelverk der kommunen plikter å avsette en inntektspost knyttet til ordningen før ressursinnsatsen for regnskapsåret er kjent. Avsetningen er gjort etter regnskapsprinsippet for beste estimat, der inntekten ble satt på samme nivå som de tidligere to kommunene mottok for 2019.

Regelverket knyttet til selve avsetningen innebærer videre at en eventuell mer- eller mindreinntekt føres i regnskapet for påfølgende år. Avvik fra avsetningen i 2020 vil derfor påvirke kommunens driftsregnskap for 2021.

I 2021 er fristen for rapportering til helsedirektoratet enda senere enn vanlig, noe som henger sammen med utsatt frist i forbindelse med den pågående pandemien. Dette gjør også at kommunen på tidspunktet for avleggelse av årsberetning heller ikke kjenner inntektsstørrelsen fullt ut.

Etter at regnskapet ble avsluttet, viser imidlertid foreløpig gjennomgang at inntekten for 2020 kan vise seg å bli lavere enn hva som ble satt av i regnskapet for 2020. Foreløpig antar kommunedirektøren at det kan bli snakk om en mindreinntekt i størrelsesorden 5 mill. kroner. Det anbefales at en eventuell mindreinntekt dekkes inn ved behandling av årsregnskapet for 2020 i kommunestyrets møte i juni.

2.5 PÅGÅENDE RETTSTVISTER

Holmestrand kommune har i 2020 vært igjennom en retts sak der kommunen ble frifunnet. Motparten har anket, og det vil påløpe kostnader i forbindelse med prosessbistand til saken er endelig rettskraftig.

Kommunen har også mottatt enda en stevning, og det er sannsynlighet for at det også i denne saken vil påløpe kostnader.

2.6 SYKEFRAVÆR

Fravær	Korttid	Langtid	Sum fravær
Årlig sykefravær 2020	2,41 %	6,32 %	8,72 %

Målet for 2020 var et nærvær på 93 pst., hvilket tilsier et sykefravær ikke høyere enn 7 pst. Slik gikk det dessverre ikke. Det totale fraværet i 2020 endte på 8,7 pst. Av dette var 2,5 pst. korttidsfravær (mindre enn 16 dager) og 6,2 pst. langtidsfravær (17 dager og mer). Fra mars er det også tatt ut statistikk på koronarelatert fravær. Dette er for 2020 på totalt 0,9 pst.

Koronarelatert fravær omhandler fravær som følge av luftveissymptomer, fravær i påvente av test, ved negativ test frem til formen er god nok til å dra på jobb igjen og ved positiv test. Koronarelatert fravær registreres av den ansatte i enten Visma HRM eller turnussystemet GAT.

Covid-19 situasjonen har vært en krevende situasjon for mange. Ikke bare for de som har måttet være på jobb, men også for de som har utført arbeidsoppgaver hjemmefra og på nye samhandlingsplattformer. I starten av Covid-19 perioden så vi en merkbar nedgang i fraværet i alle programområder, mens det fra august/september har økt igjen, og er nå på høyde med 2018-tallene. Hva dette skyldes, er vanskelig å si, men pandemien og de utfordringer de ansatte har stått i, kan være en medvirkende faktor. De ansatte har gjort, og gjør en formidabel innsats, men det å stå i dette over tid kan likevel gi den økningen vi ser nå. Det å jobbe forebyggende og ha tett og tidlig oppfølging av sykemeldte samt å drive tilrettelegging, er krevende når det å holde avstand, redusere eller avlyse fysiske møter, ha hjemmekontor, nye samhandlingsarenaer og lite sosial kontakt, er det normale.

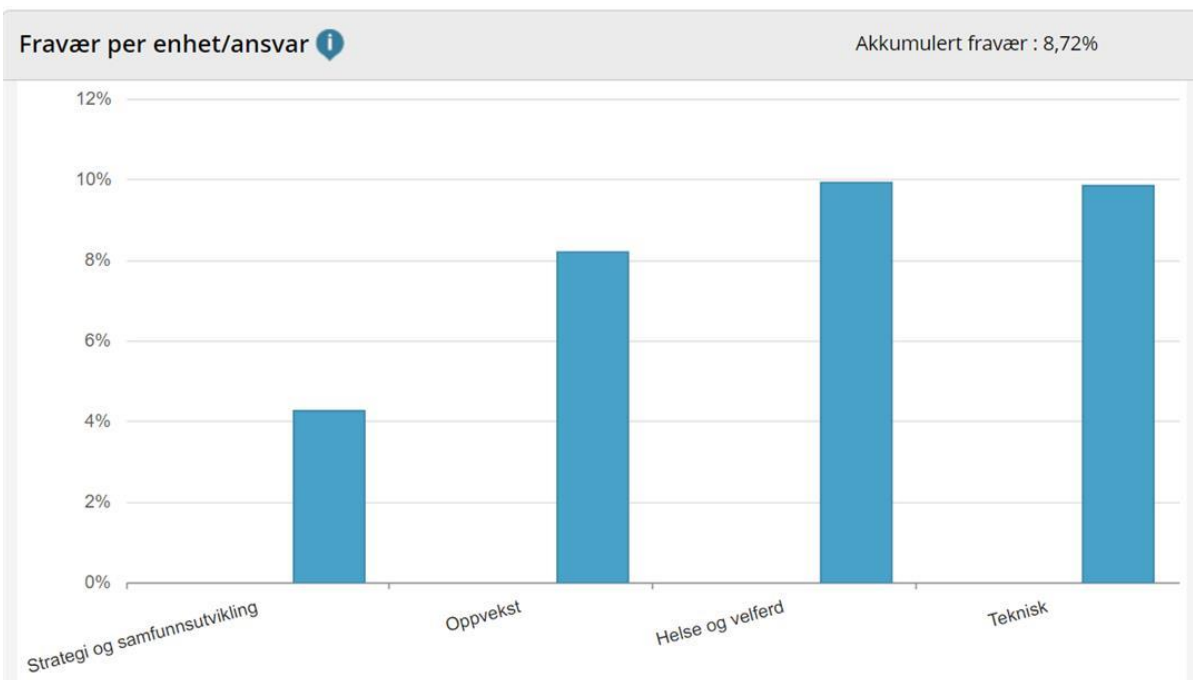
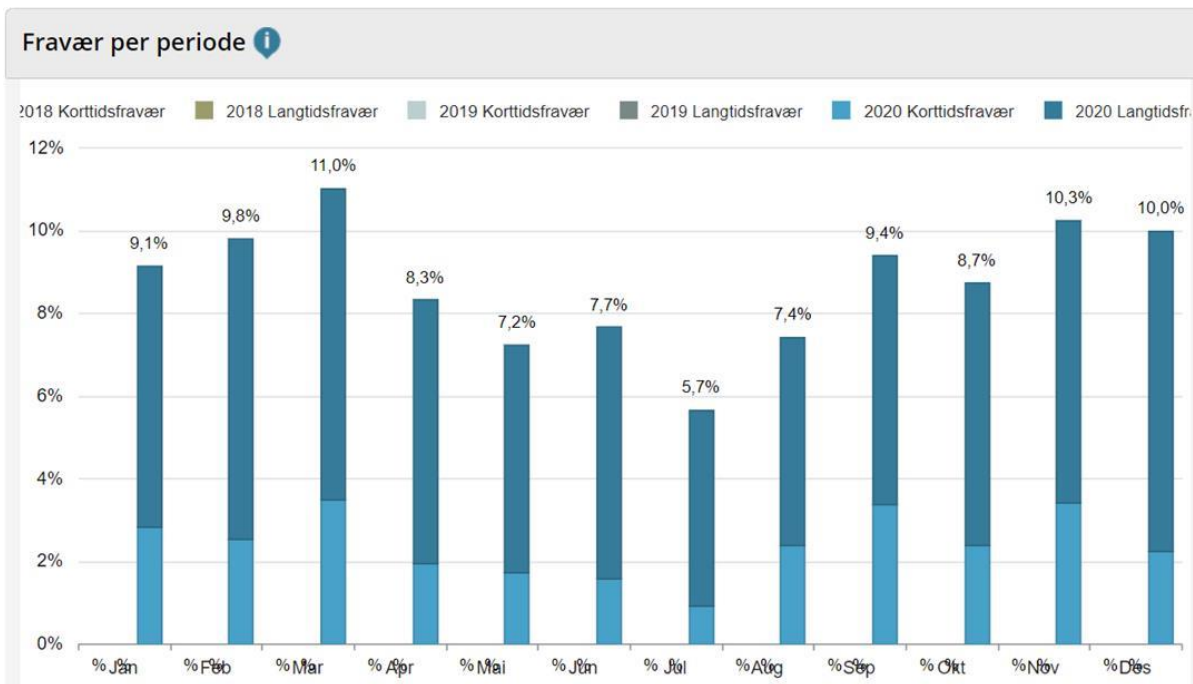
HR og NAV har hatt jevnlig møter med gjennomgang av fraværet og drøftet hvor det har vært behov for tiltak.

Planlagte tiltak i 2020 som ikke ble gjennomført, videreføres inn i 2021.

Oversikt over fraværet de siste 3 årene:

Årlig sykefravær	Korttid	Langtid	Samlet
Årlig sykefravær 2018	2,40 %	6,46 %	8,85 %
Årlig sykefravær 2019	2,13 %	5,18 %	7,30 %
Årlig sykefravær 2020	2,50 %	6,20 %	8,70 %

Oversikten viser fordelingen av mellom korttids- og langtids fravær alle måneder, samt fordeling på de ulike programområdene:

2.7 HMS

Holmestrand kommune har vedtatt å gjennomføre medarbeiderundersøkelsen 10-FAKTOR annethvert år. 10-FAKTOR er en forskningsbasert undersøkelse fra KS, og ble sist gjennomført høsten 2018. Den gang ble undersøkelsen gjennomført i samarbeid mellom tidligere Holmestrand og Sande kommuner.

På grunn av høyt trykk på virksomhetene i forbindelse med Covid-19 situasjonen, besluttet

kommunedirektøren at perioden for gjennomføring av medarbeiderundersøkelsen 2020 skulle utsettes til 1. kvartal 2021.

2.8 LIKESTILLING

Likestilling, mangfold og heltidskultur

Ifølge Likestillingsloven § 24 skal offentlige myndigheter redegjøre for hvordan de arbeider med å omsette prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og ikke-diskriminering til handling.

Holmestrand kommune har forankret likestillings- og diskrimineringsarbeidet i arbeidsgiverpolitikken og i lønnspolitikken.

Ved stillingsutlysninger oppfordres alle kvalifiserte kandidater til å søke stilling i kommunen uansett alder, kjønn, seksuell orientering, funksjonshemming, nasjonal eller etnisk bakgrunn. Ansettelse gjøres på bakgrunn av kvalifikasjonsprinsippet, der den best kvalifiserte tilbys stillingen.

Holmestrand kommunes lønnspolitikk skal sikre likelønn blant kvinner og menn. Det fremgår av lønnspolitikken at det ikke skal være lønnsforskjeller basert på kjønn, rase, religion eller legning. Kriterier som benyttes i lokale forhandlinger skal være kjønnsnøytrale og skal brukes slik at de fremmer likestilling. Gjennomsnittsinntekten for kvinner er lavere enn for menn. Dette skyldes at det er flest kvinner som er ansatt i stillingskategorier som er lavere lønnet. I tillegg er det flest kvinner som er ansatt i deltidsstillinger.

Det følger av likestillings- og diskrimineringsloven § 26, 2. ledd bokstav a, at ufrivillig deltidsarbeid skal kartlegges. Det er i de kvinnedominerte yrkene det er flest deltidsstillinger. Det er høyt prioritert, både hos arbeidsgiver, fagforeninger, vernetjeneste og folkevalgte, å etablere en heltidskultur i Holmestrand kommune. Å få flere til å jobbe heltid vil gi bedre tjenester, et bedre arbeidsmiljø og et styrket omdømme som arbeidsgiver. Dette vil også ha en likestillingsfremmende virkning.

Holmestrand kommune har over lengre tid hatt fokus på å bygge en heltidskultur og har blant annet utarbeidet og implementert rutiner rundt ansettelsesprosesser som sikrer deltidsansattes fortrinnsrett til utvidet stilling. Ved ledige stillinger som skal kunngjøres, skal arbeidsgiver alltid vurdere å lyse ut en heltidsstilling. Det tar imidlertid tid å endre kultur, og i 2020 stoppet utviklingsarbeidet noe opp, hovedsakelig grunnet omprioriteringer som følge av Covid-19. Gjennom året har heltidskultur vært tema både i administrasjonsutvalg og i kommunestyret. Holmestrand kommune skal i 2021 jobbe videre med målsettingen om å etablere en heltidskultur, deriblant gjennomføre kartlegging av ufrivillig deltidsarbeid.

Ved utgangen av 2020 var det 1609 faste ansatte i kommunen, av disse var 83,7 pst kvinner. Øverste ledernivå består av kommunedirektør og fire kommunalsjefer. I 2019 var to av fem i ledergruppen kvinner, mens ved utgangen av 2020 var fire av fem kvinner.

2.9 ETISK STANDARD

God etisk standard på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne

skal ha tillit til kommunen. Holmestrand kommunes etiske retningslinjer skal sikre en god etisk praksis og definerer en felles standard for folkevalgte og ansatte i kommunen. Det legges stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i all virksomhet. Både folkevalgte og ansatte har ansvar for å etterleve disse prinsippene. Folkevalgte og ansatte skal være seg bevisst at de danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. Som forvaltere av samfunnets fellesmidler stilles det spesielt strenge krav til den enkelte ansattes og folkevalgtes etiske holdninger i sin virksomhet for kommunen.

Informasjon om kommunens etiske retningslinjer er lett tilgjengelig på kommunens intranett og i internkontrollverktøyet, Compilo.

Varsling

Arbeidsmiljøloven kapittel 2 A inneholder regler om arbeidstakeres rett til å varsle om kritikkverdige forhold i arbeidsgivers virksomhet. Holmestrand kommune har egne varslingsrutiner med tilhørende varslingsplakat. Rutinen er lett tilgjengelig på kommunens intranett og i internkontrollverktøyet, Compilo.

2.10 ANSKAFFELSER 2020

Det har vært stor aktivitet på innkjøpsområdet i 2020, dette gjelder anskaffelser i egenregi samt det etablerte innkjøps samarbeidet i VOIS. Holmestrand kommune vedtok høsten 2020 en ny innkjøpsstrategi, her er det også fokus på å legge til rette for lokalt næringsliv.

Mange anskaffelser har, i kraft av sitt omfang, offentlig kunngjøringsplikt. I mindre anskaffelser har kommunen større muligheter for å invitere også lokale leverandører til å delta i konkurransen. Strategien er vedtatt i kommunestyret.

Kommunen benytter digitalt innkjøpsverktøy for alle konkurranser med offentlig kunngjøringsplikt. For mindre anskaffelser benyttes det digitale verktøyet som hovedregel.

Seriøsitetsbestemmelser knyttet til bygg- og anleggskontrakter benyttes. Her stilles blant annet krav til ryddige avgiftsforhold og involvering av lærlinger i utførelsen av arbeidene. Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter avleder også krav i denne forbindelse.

Det er gjort noen kontroller mot seriøsitetsbestemmelser og lønns- og arbeidsvilkår i 2020. Ingen avvik er avdekket.

Til tross for at fagområdet ble tilført 0,5 årsverk i 2020 oppleves fortsatt ressursknapphet, dette er utfordrende, også i forhold til leverandør- og kontraktsoppfølging.

2.11 INTERNKONTROLL

Ny kommunelov fra 2020 gir kommunedirektøren et tydeligere ansvar for kommunens internkontroll. Det planlegges en egen sak til kommunestyret i juni for å legge et grunnlag for dette arbeidet, og for å forankre ambisjoner og rapporteringskrav i forhold til dette. Med henvisning til nytt lovverk, ble reglement for økonomistyring fremmet og vedtatt av kommunestyret i desember 2020. Dette vil ligge til grunn for videre utvikling og oppdatering av blant annet finansforvaltningen, rapporteringsrutinene, delegering av fullmakter mv. som det nå

jobbes videre med i forhold til både premisser og rutiner.

Arbeidet med internkontroll har hatt høy intensitet i 2020. Året har vært preget av kommunesammenslåingen, og behovet for å samle og samordne mange ulike funksjoner og tjenester, samt utvikle felles standarder og rutiner. Arbeidet med å tilrettelegge systemer har vært utfordrende, spesielt i forhold til økonomi og IKT. Det er implementert felles kvalitetsstyringsystem Compilo, som skal sikre god kvalitet gjennom felles prosedyrer og rutiner, samt avvikshåndtering. Det arbeides med utvikling av en mer helhetlig virksomhetsstyring.

Innmelding av avvik er overført fra prosjekt til drift. Innmeldte avvik håndteres løpende og det gir administrasjonen et godt bilde av utfordringene i den daglige driften. Arbeidet pågår fortsatt og forventes ferdigstilt medio 2021. Det er etablert et eget styringsdokument for internkontrollarbeidet. Dokumentet gir føringer for arbeidet på området. Av årsaker beskrevet over er det besluttet å avvete implementering av modul for årshjul og risikostyring. Inntil videre benyttes andre verktøy til dette.

Det rapporteres månedlig til kommunedirektørens ledergruppe og de ulike virksomheter bruker avvikstatistikk i forhold til intern styring. Framsikt rapportering er tatt i bruk for økonomi- og tiltaksrapportering, og det vil bli jobbet videre med en mer helhetlig virksomhetsstyring og – rapportering, hvor mål og oppnådde resultater i større grad supplerer den økonomiske rapporteringen.

De overordnede målene for Holmestrand kommune videreføres slik de er vedtatt i Handlingsprogram 2020-2023. Disse er en harmonisering av målene fra tidligere Sande og Holmestrand kommuner. Nye mål for sammenslått kommune skal behandles i den kommende rulleringen av kommuneplanen, og vil sannsynligvis kunne vedtas i neste års handlingsprogram.

Holmestrand kommune
Rådhusgaten 11
3080 Holmestrand

www.holmestrand.kommune.no